

Nr 254.

Av herr **Andersson, Henrik**, och herr **Frändén**, i
*anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående statens
understödsverksamhet till främjande av avdikning av viss
mark.*

Uti Kungl. Maj:ts proposition nr 82 angående statens understödsverksamhet till befrämjande av avdikning av viss mark har Kungl. Maj:t föreslagit bl. a, att norrländska avdikningsanslaget och allmänna avdikningsanslaget skulle sammanslås under benämningen statens avdikningsanslag. Härav följer, att anslag för avdikningar i Norrland och Dalarna skulle utgå efter enahanda grunder som för övriga delar av riket, således med högst en tredjedel av kostnaden. I förslag till Kungl. Maj:ts kungörelse angående villkor för statsbidrag från statens avdikningsanslag stadgas, att bidrag må beviljas till sådana torrlägningsföretag, vilka avse höjandet av alstringsförmågan hos mark med hänsyn till dess utnyttjande såsom åker eller ständig slätter- och betesvall.

Som synes, innefattar Kungl. Maj:ts förslag väsentliga beskärningar av de möjligheter rörande statsbidrag till avdikning, som hittills förefunnits för Norrland och Dalarna. I dessa landsdelar har bidrag hittills kunnat erhållas intill hälften av kostnaden. Visserligen förutsattes även nu, att anslag i vissa fall kan utgå med intill hälften av kostnaden för nu nämnda landsdelar och vissa delar av Värmland, men skulle denna förmån förbindas med de villkor rörande odling, som lantbruksstyrelsen bestämmer. Dessutom skulle bidrag till utdikningar för frostländighetens minskande hädanefter ej förekomma.

Vi måste säga, att de av Kungl. Maj:t föreslagna nya bestämmelser, som nu angivits, skulle i hög grad lamslå utdikningsverksamheten med därav följande stegring av markens produktionsförmåga inom förenämnda delar av landet. Oavsett vad vetenskapen har att säga om dikningens betydelse för frostländighetens minskande, kunna tusentals jordägare i landets norra delar vitsorda, att frostländigheten därstädes minskat i den mån avdikningen pågått. Länsstyrelserna i berörda landsdelar uttala, att den praktiska erfarenheten ådagalagt, att utdikning av sura marker ofta medfört minskad frostländighet och att även i fortsättningen anslag till dylika företag borde beviljas.

Bestämmelsen om viss odlingsskyldighet som villkor för högre bidragskvot är ägnad att i hög grad slappa intresset för avdikningen och bör utgå ur förslaget. Jordägarna i de landsdelar, varom nu är fråga, äro i många fall i mindre bärkraftiga ekonomiska omständigheter och hava icke resurser att jämsides med en kanske dyrbar dikning samtidigt eller inom en nära tidpunkt verkställa nyodling, som kanske kräver avsevärd kostnad. Dessutom är förhållandet så, att utdikade myrmarker i Norrland icke de närmaste åren efter avdikningen äro tjänliga för odling. Emot bidragskvotens minskning jämte förslagets tendens att utestänga de mindre jordägarna från möjligheten till bidrag göra länsstyrelserna också erinran.

Lantbruksstyrelsen är också av samma mening och yttrar därom (sid. 14): »Med hänsyn till att utdikning av obruten mark i norra Sverige icke lika hastigt och säkert som dylika företag å motsvarande mark i övriga delar av riket kunde påräknas föranleda ökad inkomst, att den ekonomiska bärkraften hos jordbrukarna i de norra landsändarna ofta vore otillräcklig för företagens genomförande samt att det vore ett statsintresse att befordra uppodling av obruten mark i berörda trakter, borde nuvarande bidragskvot nedsättas endast i fråga om sådana därstädes befintliga torrlägningsföretag, vilka uteslutande omfattade redan odlad jord, eller där den ytterligare båtnaden genom uppodling befunnes oväsentlig i förhållande till båtnaden å den redan odlade marken.»

Det synes oss sålunda vara ett verkligt intresse för de orter, som därav beröras, dels att bestämmelsen om viss odlingsskyldighet såsom villkor för åtnjutande av högsta möjliga bidrag ur statens avdikningsanslag utgår, och, även om dikningsföretag till frostländighetens minskande hädanefter torde förekomma i mindre omfattning än hittills, att anslag allt fortfarande må kunna beviljas till dylika företag.

På grund av vad vi sålunda anfört, få vi hemställa,

att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition i ärendet ville besluta sådan ändring i Kungl. Maj:ts förslag till kungörelse angående villkoren för statsbidrag från statens avdikningsanslag, att statsbidrag jämväl må kunna beviljas till sådana torrlägningsföretag, som avse frostländighetens minskande, ävensom att föreskriften om viss odlingsskyldighet som villkor för erhållande av bidrag intill hälften av kostnaden för torrlägningsföretag inom Norrland, Dalarna och vissa delar av Värmland må ur kungörelsen utgå.

Stockholm den 26 februari 1926.

H. Andersson.

A. O. Frändén.